

Όταν ο Κρόνος τρώει τα καλύτερα παιδιά του, Λ. Λαμπριανίδης (άρθρο)

Λόης Λαμπριανίδης

Όταν ο Κρόνος τρώει τα καλύτερα παιδιά του

Η αύξηση αυτών που συμπληρώνουν βιογραφικά στις δύο ευρωπαϊκές ηλεκτρονικές πύλες είναι δραματική.

Η κρίση που περνάει η χώρα μας έχει αναδείξει πολλές από τις υπάρχουσες αδυναμίες της, μια τέτοια είναι και η αδυναμία να αξιοποιήσει το επιστημονικό δυναμικό της για την ανάπτυξή της, το οποίο και μεταναστεύει στο εξωτερικό. Αυτή η φυγή το τελευταίο διάστημα με την κρίση έχει ενταθεί. Συγκεκριμένα, όπως έδειξα σε πρόσφατη μελέτη μου (Επενδύοντας στη φυγή: Η διαρροή επιστημόνων από την Ελλάδα την εποχή της παγκοσμιοποίησης. Εκδόσεις Κριτική), στις αρχές του 2010 εργάζονταν στο εξωτερικό περίπου 125.000 Έλληνες επιστήμονες, αριθμός που αντιστοιχούσε στο 10% του συνόλου των επιστημόνων που ζουν στην Ελλάδα. Λόγω της οικονομικής κρίσης, η φυγή αυτή εντείνεται όπως δείχνουν διάφορες ανεκδοτολογικού τύπου αναφορές στον τύπο αλλά και κάποια πιο «στέρεα» δεδομένα, όπως η δραματική αύξηση του αριθμού αυτών που συμπληρώνουν τα βιογραφικά τους στις δυο ευρωπαϊκές ηλεκτρονικές πύλες (European Job Mobility Portal EURES και Europass CVs) για να μεταναστεύσουν, που είναι κατεξοχήν πτυχιούχοι.

...

Αναδύεται, λοιπόν, ένα αμείλικτο ερώτημα: Γιατί χιλιάδες επιστήμονες, κυρίως νέοι με καλές και πολυετείς σπουδές, αναζητούν καλύτερη τύχη στο εξωτερικό; Αναμφίβολα αυτό οφείλεται στο ότι στην Ελλάδα υπάρχει αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης επιστημονικού δυναμικού, όπως προκύπτει από τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, υποαπασχόλησης, ετεροαπασχόλησης, απασχόλησης σε δουλειές κατώτερες των προσόντων, χαμηλές αμοιβές επιστημόνων κ.λπ. Όμως, η αναντιστοιχία αυτή δεν μπορεί να ερμηνευτεί ως αποτέλεσμα της «υπερεκπαίδευσης» των Ελλήνων, μια που με βάση τις διεθνείς συγκρίσεις η Ελλάδα κατατάσσεται 21η σε 30 χώρες της Ευρώπης ως προς τον αριθμό των επιστημόνων ανά κάτοικο.

Η αναντιστοιχία λοιπόν προσφοράς και ζήτησης θα πρέπει να ερμηνευθεί κυρίως ως απόρροια της περιορισμένης ζήτησης για επιστήμονες. Γιατί οι επιχειρήσεις της Ελλάδας δεν έχουν καταφέρει να μετακινηθούν στην αλυσίδα παραγωγής της αξίας ώστε να παράγουν πιο σύνθετα προϊόντα και υπηρεσίες έντασης γνώσης και τεχνολογίας. Για να υπάρχουν λοιπόν βάσιμες ελπίδες να περιοριστεί η φυγή επιστημόνων και να επαναπατριστούν κάποιοι από αυτούς που έχουν φύγει ήδη, θα πρέπει να αλλάξει το αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, στόχος που μπορεί να επιτευχθεί μόνο σε μεσο-μακροπρόθεσμο επίπεδο.

Σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα η Ελλάδα πρέπει να αξιοποιήσει το πολύτιμο ανθρώπινο αυτό κεφάλαιο θεωρώντας ότι, στο άμεσο μέλλον τουλάχιστον, θα παραμείνει στο εξωτερικό. Θα πρέπει λοιπόν η Ελλάδα να αναγνωρίσει ρητά και με επίσημο τρόπο την τεράστια σημασία αυτού του ανθρώπινου κεφαλαίου. Επίσης, πρέπει να διευκολύνει την απρόσκοπτη πραγματοποίηση κάθε δυνατής συνεργασίας

αυτών των ανθρώπων με την Ελλάδα, τόσο από τη χώρα στην οποία βρίσκονται όσο και διευκολύνοντάς τους να εργαστούν κατά διαστήματα στην Ελλάδα. Ετσι, θα μεταφέρουν τις ιδέες, τις γνώσεις και την τεχνογνωσία τους, μέσα από ουσιαστικές συνεργασίες με πανεπιστήμια, με ιδιωτικές επιχειρήσεις ή και με την ίδρυση δικών τους επιχειρήσεων. Αυτό ίσως αποτελέσει και τη «γέφυρα», η οποία κάποια στιγμή, αργότερα, θα τους φέρει πίσω, με αναμφισβήτητα θετικά αποτελέσματα για το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας.

Δυστυχώς, δεν είμαι καθόλου αισιόδοξος ότι μπορεί να υπάρξει κάποια θετική πρωτοβουλία προς αυτή την κατεύθυνση, μια που αυτοί που μας κυβερνούν δεν φαίνεται να έχουν κατανοήσει τη σημασία αυτού του πολύτιμου ανθρώπινου δυναμικού.

Για να περιοριστεί η φυγή επιστημόνων θα πρέπει να αλλάξει το αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας.

Λόης Λαμπριανίδης

Όταν ο Κρόνος τρώει τα καλύτερα παιδιά του

Έθνος, 28/1/2012

<http://goo.gl/aPw9WX>

Ασκήσεις

1. Τα δύο κείμενα «[Η νέα ελληνική μετανάστευση](#)» και «Ο Κρόνος τρώει τα παιδιά του» αναφέρονται στο ίδιο θέμα, της μετανάστευσης Ελλήνων επιστημόνων στο εξωτερικό.

Να συγκρίνετε τα δύο κείμενα και να συζητήσετε:

- ποιες διαφορές παρουσιάζουν ως προς την πραγμάτευση του θέματος;
- ποιο από τα δύο κείμενα θεωρείτε πιο αποτελεσματικό σε σχέση με το μήνυμα που θέλει να περάσει και γιατί;

2. Να συζητήσετε την εικόνα με τα αναφερόμενα ποσοστά, που συνοδεύει το κείμενο, και να σχολιάσετε την ανάγκη των νέων σήμερα να κάνουν επιπλέον σπουδές από τις βασικές (μεταπτυχιακό, διδακτορικό).

3. Να σχολιάσετε τον τίτλο και τον υπότιτλο του άρθρου (γλώσσα, ύφος, σχέση με το περιεχόμενο).

 ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΙΤΛΟΥ

4. Τι συμβουλές θα δίνετε σε έναν νέο, όταν πρόκειται να επιλέξει αντικείμενο σπουδών;

 ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Να γράψετε μια επιστολή με συμβουλευτικό χαρακτήρα, είτε ως δάσκαλος είτε ως φίλος, επιλέγοντας την ανάλογη γλωσσική ποικιλία.

5. Τι συμβουλές θα δίνετε σε έναν νέο που έχει ολοκληρώσει τις σπουδές του, αλλά δεν βρίσκει εργασία;

Να γράψετε μια συμβουλευτική επιστολή, είτε ως γονιός είτε ως φίλος, επιλέγοντας την ανάλογη γλωσσική ποικιλία, βλ. και [«Θεματικοί κύκλοι» σ.78. Παραινήσεις ενός πατέρα του καιρού μας.](#)

6. Να παρατηρήσετε την [γελοιογραφία](#) και να τη συγκρίνετε με το άρθρο.

- Τι κοινά στοιχεία παρατηρείτε ως προς το περιεχόμενο;
- Σε τι έγκειται η δύναμη της γελοιογραφίας και σε τι η δύναμη του άρθρου;